

AVOCATUL POPORULUI

Domeniul privind
prevenirea torturii - MNP

Aprob,

Avocatul Poporului

Renate Weber

Raport

privind vizita desfășurată la Centrul de plasament Casa Ioana Rupea, județul Brașov

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

Alba Iulia – 2022

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 16 alin. (1), art.33 alin. (1), art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din **Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată** și cu dispozițiile **Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/ 2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor**, în data de 29 martie 2022 a fost efectuată o vizită de monitorizare la „**Centrul de plasament Casa Ioana Rupea**” Brașov.

Obiectivele activității de vizitare au constat în: consolidarea protecției beneficiarilor împotriva pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, verificarea măsurilor întreprinse în vederea prevenirii și combaterii efectelor pandemiei COVID-19, încetarea serviciilor, sesizări și reclamații, asigurarea dreptului la asistență medicală, tratament și îngrijiri, asigurarea dreptului la asistență psihologică, precum și verificarea altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului, , jurist, , psiholog, (. , medic, consilieri în cadrul Centrului Zonal Alba al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, precum și reprezentant al Fundației „Un copil, O speranță UCOS” Sibiu- ONG de Utilitate Publică.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

a) informații generale

Centrul de plasament **Casa Ioana Rupea** este un serviciu rezidențial, cu codul 8790 CR-C-1, având **Licența de funcționare provizorie nr. 1007/ 25.09.2019**, cu o capacitate de 34 de locuri, fără personalitate juridică, situat în orașul Rupea, jud. Brașov.

Acesta funcționează ca o componentă a **Complexului de Servicii Rupea- Dacia**, aflat în administrarea furnizorului de servicii **Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Brașov**, acreditat ca furnizor cu certificatul de Acreditare seria **AF nr. 001304/ 14.04.2014**.

De asemenea, această structură își desfășura activitatea în baza prevederilor cadrului general de organizare și funcționare a serviciilor sociale, reglementat de **Legea asistenței sociale nr. 292/ 2011** cu modificările și completările ulterioare, **Legea nr. 272/ 2004** privind

Brașov, în cazul copilului care, în vederea protejării intereselor sale nu poate fi lăsat în grija părinților, din motive neimputabile acestora sau a unei **Decizii a instanței de judecată competente**, urmare a evaluării inițiale a situației copilului. Pentru fiecare copil ocrotit în acest serviciu exista un contract de furnizare de servicii sociale încheiat între directorul general/ șeful de centru/ manager de caz, pe de o parte și părinte/ reprezentant legal/ copil (în cazul celor cu vârsta de cel puțin 16 ani) pe de altă parte.

Capacitatea legală a serviciului social era de 34 de locuri iar la data vizitei, în centru se aflau instituționalizați 28 de copii, respectiv 10 băieți și 18 fete cu vârste cuprinse între 9 și 19 ani. Dintre aceștia, 24 au fost plasați în serviciu printr-o **Decizie de instanță judecătorească** iar alți 4 prin hotărâre a **Comisiei pentru Protecția Copilului Brașov**.

Reprezentarea legală a minorilor rezidenți era exercitată de către Directorul General al DGASPC Brașov, pentru 21 de copii și de către Președintele Consiliului Județean Brașov pentru 3 copii, alți 4 beneficiari fiind persoane cu vârsta de peste 18 ani.

Fiecare copil frecventa o formă de învățământ. Astfel, 11 copii erau înscriși la cursurile primare ale Școlii Gimnaziale Rupea, 9 frecventau cursurile gimnaziale ale Școlii Gimnaziale Rupea, 4 copii erau elevi ai Liceului „Ștefan Octavian Iosif” Rupea (2 la cursuri liceale și 2 la cursuri profesionale) și 4 copii erau elevi ai Liceului „Aurel Vîjoli” (la cursuri profesionale), din municipiul Făgăraș.

Ca urmare a vizitării spațiilor, **echipa a constatat că centrul rezidențial nu deținea suficiente materiale informative, de prezentare, pentru a fi consultate de beneficiari și membrii de familie ai acestora**, în conformitate cu prevederile indicatorului Standardul 1 Admiterea în centrul rezidențial, Modulul I Accesarea Serviciului, din Anexa nr. 1 - privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale pentru protecția copilului separat temporar sau definitiv de părinții săi, a **Ordinului nr. 25/2019**: „*Centrul deține și pune la dispoziția copiilor și a membrilor de familie materiale informative privind activitățile derulate și serviciile oferite*”.

Încetarea serviciilor se realiza în una din următoarele situații: în cazul revocării dispoziției de plasament în regim de urgență, în condițiile prevăzute de lege, în cazul înlocuirii măsurii plasamentului cu măsura reintegrării familiale sau a adopției, în cazul modificării măsurii de plasament în centru cu plasament la o persoană, o familie sau un alt serviciu rezidențial licențiat.

în cazul a 12 dintre ei (50 %), lipsa finalității adopției în planul individualizat de protecție se susține cu argumente superficiale și precare de tipul „beneficiara/ beneficiarul și mama nu au fost/ sunt de acord cu adopția, beneficiara menține legătura telefonică și este atașată de fostul AMP (asistent maternal profesionist)”. Având în vedere această situație, echipa de vizită consideră că este necesară o mai bună informare a copiilor dar și a aparținătorilor legali ai acestora, despre beneficiile adopției, însoțită de prezentarea unor cazuri de succes, a unor modele de bună practică, în adopție, în beneficiul suprem al copilului și în conformitate cu prevederile Legii 272/ 2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului – Republicată, **art. 2 alin (2)** „*Interesul superior al copilului se circumscrie dreptului copilului la o dezvoltare fizică și morală normală, la echilibru socioafectiv și la viața de familie*”.

c) condiții de cazare

Clădirea nouă era compusă din parter, etaj 1, etaj 2 și mansardă, cu următoarele destinații, funcții și dotări: la parter se aflau un spațiu tehnic, în care funcționau 2 centrale termice pe gaz, o zonă de spălătorie și uscătorie, dotată cu 3 mașini de spălat, un uscător pentru rufe și două calandre pentru călcat și un spațiu de depozitare pentru echipamentul beneficiarilor și cazarmament (dulapuri și rafturi separate) în care funcționa o mașină de cusut. Tot la parter era bucătăria centrului dotată cu mobilier specific din pal și inox, mașină de spălat vase, 4 plite electrice de gătit, o mașină de gătit cu 6 arzătoare și cuptor pe gaz, hotă, 5 chiuvete inox, 3 frigidere, 2 camere pentru depozitarea zarzavaturilor, spălător de vase prevăzut cu 4 spălătoare de inox, 2 magazii de alimente, prevăzute cu rafturi și cameră pentru frigidere (5 frigidere/congelatoare, 2 cântare), vestiarul pentru personal prevăzut cu baie proprie, grup sanitar prevăzut cu wc pentru beneficiari și sala de mese.

Etajul 1, destinat cazării băieților, se compunea din 6 dormitoare prevăzute fiecare cu baie proprie (cabină wc și cabină duș), paturi, dulapuri pentru haine, cuier, covor, birou de lucru, scaune, noptiere și rafturi compartimentate pentru depozitarea rechizitelor școlare, fiecare beneficiar dispunea de cazarmamentul necesar, respectiv saltea, pernă, pilotă, lenjerie, cuvertura pentru pat, o sală de infirmerie cu baie proprie (wc și duș), dotată cu paturi, dulapuri, birou de lucru, scaune, o cameră de zi pentru beneficiari, holuri și scări de acces.

Cu ocazia vizitării acestor spații **s-au constatat câteva probleme în camerele de cazare și în grupurile sanitare, respectiv două geamuri sparte la ușile de la grupurile sanitare din camerele 2 și 3 iar mobilierul existent în toate camerele (etajerele pentru**

nouă, cu acces separat de celelalte încăperi. Vesela și suprafețele din sala de mese erau dezinfectate periodic, existând în dotarea centrului materialele necesare pentru acest scop, iar meniul zilei și programul de servire a mesei erau afișate la loc vizibil, în anticamera de la intrare.

Exista un registru în care erau consemnate felurile de mâncare și cantitățile de alimente livrate, prevăzute în planul-meniu. Probele alimentare erau recoltate în recipiente sterilizate, cu capac, etichetate cu felul preparatului, data și ora recoltării, semnătura persoanei care a efectuat recoltarea, **fiind păstrate însă într-un frigider comun cu alte produse alimentare (brânză, prăjituri) și nu într-un frigider separat, special destinat acestui scop, prevăzut cu termometru și grafic de temperatură, conform prevederilor cuprinse în Ordinul Ministerului Sănătății nr. 976/ 1998 pentru aprobarea Normelor de igienă privind producția, prelucrarea, depozitarea, păstrarea, transportul și desfacerea alimentelor.** În magazia de alimente centrul dispunea de cantități suficiente de alimente și apă, pentru asigurarea alimentației fiecărui beneficiar pentru o perioadă de 48 ore.

Hrana zilnică a beneficiarilor centrului se prepara, de către personal, la bucătăria amenajată în clădirea administrativă. Meniurile se întocmeau săptămânal, conțineau trei mese principale și două gustări în fiecare zi, erau vizate de către șeful de centru iar calitatea alimentelor necesare preparării hranei era certificată de către un asistent medical cu atribuții în acest sens. Din examinarea listelor de meniuri, puse la dispoziție de către personalul centrului, a rezultat faptul că beneficiarilor li se asigurau trei mese pe zi și două gustări și se urmărea asigurarea unei alimentații echilibrate și variate, în limitele alocațiilor bugetare prevăzute de legislația în vigoare.

În ziua efectuării vizitei, exista un meniu întocmit și afișat la loc vizibil, având următoarea compoziție: **dimineața-** șuncă de Praga, unt, brânză topită, castraveți, pâine și ceai cu lămâie, **prânz-** pâine, ciorbă de cartofi cu ciolan, spaghete cu carne tocată, apă plată, napolitane Twix, preparate pe care medicul din echipa de vizită le-a examinat, constatând că atât organoleptic cât și din punct de vedere al consistenței, erau corespunzătoare, **cină-** sandviciuri calde cu salam, unt, cașcaval și ketchup și lapte, iar pentru **gustarea** de la ora 10 măr și eugenia și pentru cea de la ora 16 chec cu nucă.

e) asistența medicală

Profilaxia generală și consulturile, în cazul afecțiunilor intercurente, erau asigurate de către un medic de familie, care avea cabinetul în comuna Homorod, la o distanță de 5 km de

Individualizat de Protecție în cadrul căruia la componenta Sănătate și Recuperare se evidențiau următoarele aspecte: tratamentul medical al afecțiunilor cronice de care suferea, profilaxia îmbolnăvirilor (vaccinare, aplicarea regulilor de igienă personală), îndrumare, sprijin și consiliere pe probleme de sănătate, igienă și îngrijire personală, evaluări medicale periodice și la nevoie, cu ocazia îmbolnăvirilor intercurente și a situațiilor de urgență, tratamentele diverse, inclusiv cele de specialitate. **În ceea ce privește acordarea serviciilor stomatologice, din discuțiile purtate cu șeful de centru și personalul de specialitate, a rezultat faptul că acestea nu au putut fi efectuate, conform prevederilor din Anexa nr. 1 la Ordinul nr. 25/2019 Modulul IV, S1.1. Centrul este obligat să asigure prezentarea fiecărui copil la un medic stomatolog cel puțin o dată pe an, invocându-se lipsa mijloacelor financiare.**

În cazul apariției unor situații deosebite de urgență medico-chirurgicală, personalul aflat în serviciu acorda primul ajutor și apela Serviciul Național Unic de Urgență 112, informând totodată și conducerea centrului.

Persoanele cazate în centru, beneficiau de medicamente gratuite, în baza unor prescripții medicale, eliberate de medicul de familie la care erau înscrși beneficiarii, sau de medici de altă specialitate. De asemenea, în cazul medicamentelor recomandate de medic care nu erau incluse pe listele de medicamente pentru care se asigură gratuitate, personalul medical întocmea referate către conducerea Centrului, care asigura achiziționarea acestora din fondurile Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov. Medicamentele erau păstrate în condiții corespunzătoare de siguranță, în incinta cabinetului medical și erau distribuite conform prescripției medicale, de către personalul de serviciu fiind prezentate echipei de vizită documente care atestau proveniența și gestionarea corectă a acestora.

Referitor la măsurile întreprinse în vederea prevenirii și combaterii pandemiei de COVID-19, la nivelul Centrului „Casa Ioana”, din anul 2021 până în prezent, au fost achiziționate materiale sanitare și de protecție prin intermediul contractului încheiat de D.,G.A.S.P.C. Brașov cu o firmă furnizoare după cum urmează: măști chirurgicale-2050 buc. mănuși protecție 8 cutii x 50 buc, dezinfectant de mâini 5 buc. x 5 l și 20 buc. x 1 l, dezinfectant suprafețe 5 buc. z 5 l. Cu titlu de donație au fost primite 2400 buc. de măști chirurgicale, dezinfectant 80 buc. x 1 l și 5 buc. x 5 l.

În intervalul ianuarie 2021- mai 2022, au fost depistați pozitiv Covid- 19 un număr de 12 beneficiari, care au stat izolați la infirmeria centrului, ulterior fiind transportați la Spitalul Orășenesc Săcele- suport Covid de unde au fost externați vindecați. Tot în acest interval au fost depistați pozitiv Covid-19 un număr de 15 angajați care au rămas în izolare la domiciliu. Toate

În cadrul cabinetului psihologic se desfășoară **activități de consiliere** cu un număr de 26 de beneficiari, care au vârste cuprinse între 10 și 18 ani. Programul de lucru este între orele 08:00 – 16:00.

Psihologul a prezentat echipei de vizită o statistică conform căreia în perioada mai 2021 - mai 2022, a desfășurat **577 sesiuni de consiliere individuală și 248 sesiuni de consiliere de grup**, în acord cu programul de activități psihologice și cu planificările aferente diferitelor situații existente. **Nu există însă, un Registru la nivelul Cabinetului psihologic**, privind o **evidență centralizată a actelor profesionale desfășurate de psiholog** în vederea furnizării serviciilor de asistență psihologică, potrivit Hotărârii Colegiului Psihologilor din România nr. 3/2013 privind evidența profesională a psihologilor cu drept de liberă practică. Psihologul are obligația să întocmească un **Registru de evidență a actelor profesionale** (art. 2 alin. (1) lit. a, coroborat cu Anexa 1 din Hotărârea menționată), unde să fie consemnate activitățile cu specific profesional, desfășurate de psiholog, aceasta activitate reprezentând un proces necesar și obligatoriu pentru desfășurarea în condiții optime a activității profesionale a acestuia. **Se recomandă în acest sens, întocmirea unui Registru de evidență a actelor profesionale ale psihologului**, unde să fie consemnate și înregistrate toate activitățile specifice desfășurate de către psiholog.

Psihologul realiza o **Planificare a serviciilor psihologice** acordate fiecărui beneficiar, în funcție de scopul urmărit, care cuprindea obiectivele propuse, activitățile, termenul, tehnicile și resursele necesare realizării aceluși scop stabilit. Tehnicile și resursele frecvent utilizate de către psiholog erau consilierea individuală, discuțiile libere, basmele terapeutice, jocurile de rol, terapia ocupațională, suportul afectiv-emoțional, socializarea, jucăriile, desenele, fișele de lucru, chestionarele. Obiectivele stabilite în cadrul unei planificări, în vederea atingerii scopului final, respectiv de a asigura copilului un climat psiho-afectiv și securizant, pentru o dezvoltare armonioasă, au fost: dezvoltarea unei atitudini pozitive față de propria persoană, dezvoltarea responsabilităților sociale și formarea deprinderilor de interacțiune socială, prevenirea îmbolnăvirilor și promovarea sănătății fizice și mentale, menținerea legăturii cu familia biologică/ familia lărgită, termenul propus fiind de un an de zile, în acest caz. De asemenea, psihologul întocmea un plan de consiliere psihologică, stabilit în baza obiectivului propus.

Procesul de consiliere surprindea repere psiho-educaționale pentru promovarea sănătății mentale, emoționale, fizice și sociale, precum: recunoașterea varietăților schimbărilor fizice, mentale, emoționale și sociale în preadolescență- adolescență, dezvoltare cognitivă,

și socioafectivă a copilului, precum și pe identificarea decalajelor curriculare, a particularităților de învățare și dezvoltare. În urma efectuării evaluărilor educaționale ale copiilor, se întocmeau recomandări. **Evaluările sociale** presupun analiza contextului familial, a calității mediului de dezvoltare a copilului – locuință, hrană, îmbrăcăminte, igienă, asigurarea securității fizice și psihice, precum și relațiile cu comunitatea. De asemenea, la nivelul centrului, se realiza o **evaluare multidisciplinară a fiecărui copil, în vederea elaborării unui program privitor la formarea deprinderilor de viață independentă**. În cadrul programului pentru viață independentă, specialiștii propun obiective pe termen scurt- 3 luni, termen mediu- 6 luni, termen lung- 1 an, activități desfășurate în vederea atingerii obiectivelor propuse, metodele și mijloacele de realizare precum și măsura în care au fost îndeplinite acestea. Copiilor li se **întocmeau fișe de monitorizare/ reevaluare periodică**.

În ceea ce privește **implicarea beneficiarilor în activități din cadrul comunității**, echipa de vizită a sesizat faptul că exista afișată la avizierul din incinta centrului „**Planificarea activităților/ evenimentelor destinate implicării beneficiarilor în viața comunității**”. Această planificare prevedea participări la slujbele religioase, carnavalul prieteniei cu colegii de școală, serbare de ziua eroilor, desfășurată la monumentul eroilor din localitate, competiții sportive cu copiii din localitate, activități de socializare în cadrul bisericii, activități de igienizare și înfrumusețare a spațiului verde din jurul centrului, implicarea și cunoașterea obiceiurilor comunității locale (steaua, plugușorul, sorcova, adunarea de ouă roșii), parada felinarelor, participarea la zilele de naștere ale colegilor de clasă.

Centrul avea încheiate **protocoale de colaborare** cu diferite organizații/ fundații/ asociații, în vederea desfășurării unor activități recreative, educative, vocaționale și/sau în vederea acordării anumitor beneficii pentru facilitarea reintegrării copiilor, precum: „Livada cu bucurii- organizarea unor ateliere de creație pro bono”; „Aici pentru tine- educație, prevenție, consiliere”; „Lindenfeld- pregătire și remediere școlară, activități sportive, ieșiri recreative, ateliere și cursuri vocaționale, consiliere și orientare vocațională, consiliere psihologică, psihoterapie, tabere de dezvoltare personală; „The Social Incubator- identificarea, definirea și realizarea de modalități și programe de intervenție socială, educație și integrare socio- profesională”; „CEMBRA ART- ateliere de pictură”; „Zâmbește pentru viitor- consiliere, terapii de specialitate, educație extracurriculară”; „Romanian Prospects- beneficii financiare pentru asigurarea nevoilor de bază, activități instructiv- educative, consiliere școlară, profesională, socială și psihologică, servicii medicale, integrare socio- profesională”; „SCUT- servicii integrate de sprijin în vederea facilitării tranziției tinerilor de la sistemul de îngrijire

afirmativ. De asemenea, la întrebarea dacă, pe parcursul găzduirii lor în centru, ei sau alți colegi ai lor au fost victime ale vreunui abuz fizic sau emoțional, aceștia au răspuns negativ.

Din interviurile cu beneficiarii a rezultat că aceștia erau informați asupra modalității de formulare a eventualelor sugestii, sesizări și reclamații, în concordanță cu vârsta și gradul de maturitate și cunoșteau locul unde era amplasată cutia de sesizări și reclamații.

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul art. 43 alin. (1) și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,
Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

**conducerii Centrului de plasament Casa Ioana Rupea, din cadrul D.G.A.S.P.C.
Brașov, să întreprindă măsurile legale care se impun pentru**

1. Întocmirea unor materiale informative de prezentare, sub formă de pliante, afișe, etc., privind serviciile oferite în Centrul de plasament Casa Ioana Rupea, pentru a putea fi consultate de beneficiari, de părinții acestora și de persoanele care vizitează serviciul rezidențial, în conformitate cu prevederile legale;
2. Desfășurarea unor activități, cu implicarea mai activă a managerilor de caz ai copiilor și ai reprezentanților Biroului adopției, pentru o mai bună informare a copiilor dar și a aparținătorilor legali ai acestora, despre beneficiile adopției, însoțite de prezentarea unor cazuri de succes, a unor modele de bună practică, în adopție, în beneficiul suprem al copilului;
3. Remedierea problemelor de la grupurile sanitare situate la etajul 1, respectiv a celor două geamuri sparte la ușile grupurilor sanitare din camerele 2 și 3, a problemelor de igrasie din grupul sanitar de la camera 5 precum și repararea sau înlocuirea mobilierului vechi și deteriorat, existent în toate camerele centrului;
4. Păstrarea probelor alimentare într-un frigider separat, special destinat acestui scop, prevăzut cu termometru și grafic de temperatură, conform prevederilor legale în vigoare;